

Accions per acollir persones refugiades a les universitats públiques de Catalunya

Universitat Pompeu Fabra (UPF):

- Persona de contacte: Lídia Fosalba / lidia.fosalba@upf.edu

La UPF participa en el “Programa d’Acollida d’Estudiants Refugiats al Líban”, promogut per la Secretaria d’Igualtat, Migracions i Ciutadania. Com a part d’aquest programa, la Universitat facilita a dos estudiants la matrícula de màster i uns seguit de serveis d’atenció i suport.

Serveis que s’ofereixen:

- **Formació en llengües:** català, espanyol, anglès.
- **Servei d’Atenció Psicològica.**
- **Assessorament jurídic als refugiats.**
- **Acollida, acompanyament personal, mentoria, reforç acadèmic, entre d’altres.**
- **Previsió d’estades de recerca per a professors** visitants (refugiats) segons disponibilitat en els àmbits disciplinars.

Més informació:

- D’altra banda, en el marc del conveni amb la Comissió Catalana d’Ajuda al Refugiat (CCAR), la UPF ofereix, a usuaris de la CCAR, **diverses places als cursos de català i castellà** que organitza el Servei d’Idiomes de la UPF.
- Addicionalment la Universitat organitza periòdicament **activitats de sensibilització sobre la situació dels refugiats** (cursos, taules rodones, etc.).

Universitat Oberta de Catalunya (UOC):

- Persona de contacte: Guida Fullana / guidafullana@uoc.edu

El Programa d’acollida de la UOC per a persones refugiades, sol·licitants d’asil i apàtrides va néixer l’any 2015 arrel de la conjuntura econòmica i social de les persones que havien patit una crisi humanitària, un conflicte armat o d’altres situacions sociopolítiques que els van obligar a abandonar els seus països d’origen o estaven en situació d’apatrídia.

Serveis que s’ofereixen:

- **Cursar estudis a la UOC mitjançant beques al 100% a l’estudi** (programes formatius oferts: especialitzacions de màsters propis, assignatures lliures i idiomes)

- Rebre l'acompanyament necessari amb un **servei de mentoratge i una aula d'acollida especial**, fet que té com a missió conscienciar la comunitat universitària en la justícia social, la cultura de la pau i de la no violència, i els respecte pels drets humans per part de la societat.

Més informació:

- La UOC ofereix **beques a les persones refugiades, sol·licitants d'asil o apàtrides per a cursar idiomes, especialitzacions de postgrau i assignatures lliures**. Aquesta iniciativa és finançada íntegrament pels fons de la pròpia Universitat. Les beques estan concebudes com un recurs que permeti iniciar o continuar els seus estudis a persones que tenen dificultats per a fer-ho per les vies ordinàries concedint una **bonificació del 100% en cursos semestrals d'especialització de màster propi, assignatures lliures i idiomes**. Aquests ajuts tenen un àmbit d'actuació global, però principalment es persones beneficiàries fins l'actualitat – un total de seixanta-una- han estat ubicades a diferents ciutats espanyoles, entre d'altres com els assentaments a Grècia o els campaments de refugiats del Sàhara.
- Per altra banda, atesa la singularitat de la UOC i la situació psicosocial de les persones beneficiàries d'aquestes beques, s'ha detectat la necessitat d'un acompanyament personalitzat, cobert pel **programa de mentoria**: estudiants, alumni o personal de la UOC són els perfils que han participat voluntàriament en aquest servei i que està obert a tothom. Aquest acompanyament és voluntari i té l'objectiu d'acollir i acompanyar els i les estudiants, fomentant la seva autonomia i integració en la comunitat universitària i esdevenint un suport no només a nivell acadèmic sinó que també a nivell social. L'acompanyament es duu a terme durant tot el semestre amb el recolzament per part de l'Àrea de Globalització i Cooperació.

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB):

Persones de contacte:

- Jordi Prat / Jordi.Prat@uab.cat
- Laura Riba / fas.acollida@uab.cat

El Programa d'Acollida per a persones en cerca de refugi a la UAB té l'objectiu de contribuir a potenciar la capacitat d'acollida de la universitat a través de la implicació de la comunitat UAB en el desenvolupament d'accions d'acollida, acompanyament i sensibilització. De forma específica, està dissenyat per: **facilitar la plena integració** de les persones sol·licitants de protecció internacional residents al campus de la UAB a través de **la implicació de la població universitària en el desenvolupament d'accions d'acollida i acompanyament**. I promoure el coneixement de les causes estructurals dels desplaçaments forçats i la facilitació d'eines d'acció.

Serveis que s'ofereixen:

- **Acollida:** Conjunt d'accions orientades a la integració efectiva a la comunitat universitària i al context immediat d'acollida. Inclou **dispositius residencials d'acollida al Campus de Bellaterra de la UAB** per a persones sol·licitants de protecció internacional, la posada a disposició dels recursos i serveis de la UAB i **estratègies integrals d'acompanyament** per afavorir els processos d'integració social i la seva participació en la vida universitària. Els recursos oferts son: **habitatge, vinculació als recursos i serveis de la UAB (inclòs Servei d'Activitat Física de la UAB), participació a col·lectius de la comunitat UAB, sortides de coneixença de l'entorn i acompanyament social** (programa de voluntariat basat en la metodologia de la mentoria social com a eina d'intervenció que fomenta la creació de capital humà per a la integració social i l'autonomia).
- **Formació per a la integració sociolaboral:** suport en l'aprenentatge de llengües a través de cursos i intercanvis lingüístics, orientació i formació prelaboral i formació en competències digitals.
- **Educació formal universitària:** orientació i suport en l'accés a la universitat amb l'objectiu de **facilitar la incorporació de les persones en cerca de refugi a la universitat** així com de garantir el manteniment i finalització del seus itineraris acadèmics.
- **Sensibilització:** accions orientades a promoure el coneixement de les causes estructurals dels desplaçaments forçosos i a **facilitar eines d'acció en clau de participació social en el context de la UAB**. Es tracta d'una actuació global basada en la incidència curricular, la formació i mobilització i el posicionament institucional.
- **Treball en xarxa:** organització i **participació en xarxes i espais de treball multidisciplinaris** per tal de contribuir a una estratègia global i coordinada d'acollida.

Universitat Rovira i Virgili (URV)

- Persona de contacte: Joan Fuster / joan.fuster@urv.cat

Les accions i mesures que es detallen a continuació són coordinades pel Centre de Cooperació al Desenvolupament "URV Solidària" (a partir d'ara CCD-URVS).

Serveis que s'ofereixen:

- Acollida de **Mentoria** per al suport social a les persones refugiades, a partir del voluntariat de la URV (estudiants, PAS, PDI i alumni) així com voluntaris/es externs/es.
- **Borsa de treball** de la URV (i borses de treball específiques dependent de l'àrea d'estudi)

- **Atenció psicològica** i a la discapacitat. La URV disposa d'aquests serveis orientats a estudiants.
- **Llicències per a l'aprenentatge d'idiomes** i els recursos necessaris per a l'estudi. Amb la Col·laboració del Servei Lingüístic, del CRAI i de l'I-Center de la URV.
- **Gestió de preus especials** per a casos considerats d'emergència a la residència universitària.
- **Ajuts per incidències sobrevingudes.** Des de la Comissió URV Solidària, es proposen accions d'urgència per tal de resoldre incidències sobrevingudes. A aquestes accions són a càrrec del pressupost del CCD-URVS.
- **Possibilitat d'obtenir maquinari informàtic** a través del Programa de "segona vida" de la URV.
- **Beques de col·laboració.** Accés a les convocatòries de beques de col·laboració de la URV.

Més informació:

- Incorporació al **Programa per a l'acollida de refugiats procedents del Líban** (Generalitat de Catalunya), amb l'acollida, de moment, d'un estudiant.
- Es treballa molt estretament amb **Creu Roja**, institució que te atribuïdes a Tarragona la tasca amb persones refugiades.
- Al CCD-URVS disposem d'una **base de dades de voluntaris/es de la comunitat universitària amb múltiples propostes**; formació, atenció sanitària, mentoria, acompanyaments, intèrprets, etc.
- A la ciutat de Tarragona existeix la "**Taula d'acollida pels Refugiats**" a la qual pertany la URV i està constituïda per donar suport a les persones refugiades que es troben a la ciutat. La componen entre d'altres: L'Ajuntament, Diputació, la URV, Creu Roja, Càritas Diocesana, Col·legi d'Advocats, Col·legi d'Educadors Socials, Col·legi de Treballadors Socials, Col·legi Psicòlegs, PIMEC-TGN, Policia Nacional.
- Al llarg del curs, el **CCD-URVS organitza activitats** orientades tant a la comunitat universitària com a la societat en general per sensibilitzar sobre la crisi de les persones refugiades i la crisi humanitària a nivell global.

Universitat de Lleida (UdL):

Persona de contacte:

- Núria Camps Mirabet / ncamps@dpub.udl.cat (comissionada de la UdL per a les persones refugiades) amb coordinació amb la unitat de Desenvolupament i Cooperació
- Àngels Sendra / angels.sendra@udl.cat
- Eva Montoro / eva.montoro@udl.cat

A la Universitat de Lleida s'ha adoptat un Programa de suport a les persones refugiades i provinents de zones de conflicte que es coneix com **UdL-Refugi**. A través del mateix es vol fer possible que **cinc persones refugiades** o provinents de zones de conflicte **puguin iniciar o continuar la seva formació universitària** a la Universitat de Lleida.

Els serveis que s'ofereixen són els següents:

- **Curs d'integració a la UDL:** Està previst realitzar un **curs per tal de facilitar la integració a la comunitat** universitària on la part fonamental serà la relativa a l'aprenentatge de l'idioma, a través de l'Institut de Llengües de la UdL, però també preveu la **realització de tallers** de diferents temàtiques sobre coneixement de l'entorn, cultura i drets humans.
- **Suport Acadèmic:** Està previst un **ajut econòmic que cobreixi la totalitat de les taxes de matrícula**.
- **Programa de mentoria:** Hem format a estudiants voluntaris que actuarien de **Mentors en les primeres fases de l'acollida** que desenvoluparan una tasca d'acompanyament.
- **Servei d'ajuda psicològica:** S'ofereix **atenció psicològica inicial i individualitzada** per als diferents tipus de problemes psicoanímics.
- **Habitatge:** S'ofereix la **possibilitat d'allotjar-los en una fase inicial en una de les dues residències** de la UdL i més endavant ajudar-los en l'allotjament en pisos. Es preveu també atorgar **un ajut en concepte de manutenció**.
- **Accés a diferents serveis del campus:** Servei de biblioteca i Servei d'Esports.

Universitat de Girona (UdG):

Persones de contacte:

- Sílvia Lloveras / cap.compromis.social@udg.edu cap de la Unitat de Compromís Social
- Gemma Ros / cooperacio@udg.edu responsable de l'Àrea de Cooperació

Els serveis que s'ofereixen són els següents:

- **Cursos d'idioma:** Impartits pel Servei de Llegues Modernes de la pròpia Universitat i cursos bàsics en col·laboració amb el Consorci de Normalització Lingüística de Girona.
- **Programa de mentoria:** A través del programa de voluntariat de la UdG.
- **Servei d'ajuda psicològica:** A la UdG disposem d'un servei d'orientació psicològica adaptat al tipus d'assistència o suport que necessitin els estudiants.
- **Serveis del campus:** Ús de **biblioteques i accés al Servei d'Esports**.
- **Habitatge:** En col·laboració amb l'Alberg de Joventut Cerverí de Girona, de la Xarxa Nacional d'Albergs Socials de Catalunya (XANASCAT).

- **Ajuts d'emergència a estudiants.** La UdG disposa d'una **partida d'ajuts econòmics per a situacions d'emergència** per cobrir les despeses de matrícula als estudis oficials de grau o màster de la UdG i el desplaçament fins a la universitat.

Més informació:

La UdG col·labora amb diversos departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i la resta d'universitats públiques i privades catalanes per a l'establiment d'un **programa pilot que faci possible reprendre els estudis universitaris a Catalunya a persones refugiades ubicades al Líban**. A la UdG es porten a terme diferents accions per tal de **sensibilitzar la comunitat universitària** sobre l'actual crisi de refugiats. Alguns exemples són la campanya solidària SOS Refugiats - UdG, taules rodones sobre el conflicte sirianès o la gestió política de la crisi dels refugiats o exposicions com "Refugiats, per què?" per reivindicar el dret a l'asil i l'acollida.

A més, la UdG està adherida a la **Plataforma Girona Acull**, a través de la qual s'aglutinen les diferents iniciatives sorgides d'arreu de les comarques gironines, per a la sensibilització i denúncia de la situació de les persones refugiades.

Universitat Politècnica de Catalunya (UPC):

- Adreça de contacte: Centre de Cooperació per al Desenvolupament (CCD-UPC) / info.ccd@upc.edu

En el mes d'octubre del 2017 el Consell de Govern va aprovar el Programa d'Acollida de Refugiats a la UPC, per tal de facilitar l'accès als estudis de la UPC a estudiants que es troben en aquesta situació.

Els serveis que s'ofereixen són els següents:

- Atorgar un nombre limitat d'**ajuts de matrícula per a titulacions de grau i màster**.
- Possibilitar l'**accés a beques d'aprenentatge**.
- Facilitar l'**obtenció de PC procedents del Programa UPC REUTILITZA** durant el període d'estudis.
- Incorporar-se al **programa de mentoria SALSA'M**.
- Tenir accés als **serveis de Salut Visual** que ofereix el programa social del Centre Universitari de la Visió (CUV), que dispensa **atenció òptico-optemètrica i facilita ulleres o lents de contacte** quan és necessari.
- Facilitar l'**accés als recursos de suport lingüístic disponibles**.

Més informació:

Aquest programa s'aprova per a cada curs acadèmic, en funció de la disponibilitat pressupostària, i l'assignació dels ajuts es fa a través d'una convocatòria anual.

Universitat de Barcelona (UB):

- Adreça de contacte: Fundació Solidaritat UB / solidaritatub@ub.edu

El programa de suport de la Universitat de Barcelona a persones refugiades i provinents de zones en conflicte es basa en el desenvolupament de la perspectiva de drets humans i el coordina la **Fundació Solidaritat UB**, l'organització de cooperació i solidaritat de la Universitat de Barcelona.

Els serveis que s'ofereixen són els següents:

- **Suport acadèmic i educatiu:** Hi ha beques que cobreixen la totalitat de les taxes de matrícula. Amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, es desenvolupa el curs de transició a la Universitat.
- **Allotjament.**
- **Inclusió social amb suport per a l'aprenentatge d'idiomes** i les qüestions de la vida diària. Els estudiants tenen la possibilitat d'assistir a **cursos de cultura i llengua** (català i castellà). Hi ha programes de mentoria.
- **Assessorament jurídic i assistència psicològica.**
- La UB col·labora amb diferents països en tasques acadèmiques i de recerca, i pot **desenvolupar accions per tal de pal·liar les difícils circumstàncies que viuen les persones refugiades.**
- La UB organitza diverses **activitats adreçades a la societat civil per informar, formar i sensibilitzar sobre la crisi del refugi**, les seves causes, conseqüències, actors, etc.

Més informació (projectes):

- En la línia del programa de suport i en relació amb el món local, la Fundació Solidaritat UB va engagar l'abril del 2016 el projecte "**Mare Nostrum. Solidaritat local, diàleg i construcció plural de la pau des de l'exili**", d'un any de durada, que, mitjançant el treball amb l'administració pública local i el moviment associatiu, ha buscat afavorir la figura de la persona refugiada com a constructora de pau. El projecte ha inclòs tres àmbits d'actuació:
 - **Formació de formadors**, adreçada a entitats locals de base i també a l'administració pública local

- Anàlisi i divulgació del conflicte a través de l'**Observatori Solidaritat i d'una exposició fotogràfica**
 - Elaboració d'una **guia de bones pràctiques sobre el paper del món local en els processos de construcció de la pau i reconstrucció postconflicte.**
- A través de la Fundació Solidaritat UB, la Universitat de Barcelona, és una de les institucions europees sòcies del projecte "**Higher Education Supporting Refugees in Europe**" (**inHERE**), que té com a objectiu principal facilitar la integració i l'accés de les persones refugiades a les universitats europees. Per tal de respondre a les necessitats de les persones refugiades, el projecte inHERE ha facilitat la **formació del personal universitari i l'intercanvi de bones pràctiques** en institucions europees d'educació superior. El projecte inHERE, de dos anys de durada, ha estat cofinançat per la Unió Europea i coordinat per la Unió d'Universitats del Mediterrani (UNIMED). A més de la Universitat de Barcelona i la UNIMED, **els socis del projecte han inclòs l'EUA-European Universities Association, La Sapienza Universitat de Roma i el Campus France. L'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR)** n'era membre associat.
- Finalment, la Universitat de Barcelona, a través de la Fundació Solidaritat UB, també participa en el projecte europeu de cooperació internacional "**Refugees Education Support in MENA countries**" (**RESCUE**) basat en el suport educatiu a les persones refugiades en la regió MENA (Orient Mitjà i Nord d'Àfrica). El principal objectiu de RESCUE és donar suport a universitats de l'Iraq, el Líban i Jordània en la creació i gestió d'unitats ad hoc de suport operacional als estudiants universitaris refugiats (R-SOS), la missió de les quals és **estructurar serveis específics que assessorin aquest col·lectiu en la represa del seu itinerari de formació acadèmica**. El projecte, de tres anys de durada (2016-2019), està cofinançat per la Unió Europea (a través de la convocatòria KA2 de Construcció de Capacitats en Educació Superior d'Erasmus+) i coordinat per la Unió d'Universitats del Mediterrani (UNIMED).